

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze vestiging BSO de Vlieger 2026

Skar

Inhoud:

Vestiging in beeld.

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Eigenheid van onze vestiging
- Onze vestiging
- Basisgroepen
- Beroepskrachten in opleiding, stagiaires vrijwilligers
- Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende soorten bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken

Skar
Voor kinderen.

- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten
- Eten en drinken
- De overgang van school naar BSO

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Extra opvang afnemen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij
Bijlage 2. Activiteiten domeinen
Bijlage 3. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan
Bijlage 4. Begrippenlijst
Bijlage 5. Gebruikte literatuur

Skar
Voor kinderen.

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze vestiging voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam vestiging: BSO De Vlieger
Adres vestiging: Kinderkamp 11, Arnhem
Op onze vestiging is de leidinggevende: Lori Baarslag
Zij krijgt leiding van: Riwka Beekhuis

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze vestiging – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze vestiging én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Vestiging in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort
Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstenmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de graadmeters. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

Skar
Voor kinderen.

In dit pedagogisch werkplan van de vestiging lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Skar
Voor kinderen.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de vestiging, de basisgroepen en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze vestiging

Namens het team van locatie De Vlieger heten we uw kind(eren) van harte welkom! Bij ons is altijd wel iets te beleven. Uw kind krijgt alle aandacht en begeleiding die het nodig heeft. Ons team is enthousiast, betrokken en goed opgeleid. Bovendien hebben wij oog voor ieder kind en geven wij ieder kind persoonlijke aandacht. Daarmee leveren wij een bijdrage aan de ontwikkeling van het kind, ieder op zijn eigen tempo. De pijlers vanuit ons pedagogisch kompas zijn duidelijk terug te zien in onze werkwijze.
Onze locatie is gevestigd in een pand in de wijk Presikhaaf Oost. We werken samen met basisschool de Werf, Ibn-I Sina en met de Parkschool. Het komende jaar zetten we ons in voor een nog betere samenwerking met school om alle kinderen binnen de wijk gelijke kansen te bieden en de doorgaande lijn van 0-13 jaar te verstevigen.

Openingstijden

Wij zijn 52 weken per jaar geopend met uitzondering van de feestdagen. Op schooldagen zijn we na schoolsluiting geopend. Bij studie- en schoolsluitingsdagen zijn we open bij voldoende aanmeldingen. In de vakanties zijn we de hele dag van 7.30 tot 18.30 uur geopend en worden de kinderen bij BSO de Driesprong opgevangen. Op schooldagen is er BSO op maandag, dinsdag en donderdag vanaf 14.45 uur tot 18.30 uur. Op woensdag vanaf 12:15 tot 18:30 uur en op vrijdagen van 12:00 – 18:30 uur.

Vanaf augustus 2025 is er 1 BSO verticale groep. De basisgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen en zoveel mogelijk bekende medewerkers die de kinderen kennen. Dat zorgt voor stabiliteit en een gevoel van sociale en emotionele veiligheid bij kinderen. Hoewel kinderen worden opgevangen in basisgroepen, kunnen de kinderen gebruik maken van verschillende ruimtes. Op deze manier creëren we een uitdagende omgeving voor kinderen met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden. Kinderen kunnen daarmee terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

BASISGROEPEN

Op onze vestiging vangen we kinderen op in de BSO basisgroep De Vlieger. We werken met een vaste groep kinderen en een vast team van pedagogisch professionals. De basisgroep is op een groepsruimte. De Vlieger kent vaste (start) momenten en herkenbare rituelen. Ongeacht de samenstelling van de basisgroep en de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroep, is er voor elk kind een uitdagende omgeving met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden, hebben we aandacht voor de (ontwikkel)behoefte van kinderen en kunnen kinderen terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

Skar
Voor kinderen.

Op onze vestiging hebben wij de volgende basisgroepen:

Basisgroepen

Op onze vestiging vangen we kinderen op in basisgroepen. We werken met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals. De basisgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen. Ongeacht de samenstelling van de basisgroepen en de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen, is er voor elk kind een uitdagende omgeving met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden, hebben we aandacht voor de (ontwikkel)behoefte van kinderen en kunnen kinderen terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijdsopbouw basisgroep	Maximale omvang basisgroep	Personele inzet
De Vlieger	4-13 jaar	22	1

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de vestiging is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

Met de samenstelling van onze basisgroepen maken we opvang beschikbaar voor zo veel mogelijk kinderen. We zorgen voor een evenwichtige verdeling van de pedagogisch professionals over de verschillende basisgroepen, rekening houdend met de ontwikkel- en begeleidingsbehoeften van de kinderen en de stabiliteit van de opvang. Ook houden we rekening met de affiniteit, talenten en expertise van de pedagogisch professionals. Als in de praktijk blijkt dat de verhouding van het aantal professionals per groep moet worden bijgesteld n.a.v. bovenstaande, wordt dit binnen het team besproken en naar een passende oplossing gezocht.

Vaste gezichten

Om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen, streven we ernaar het aantal andere professionals zo veel mogelijk te beperken, zorgen de vaste pedagogisch professionals voor een zorgvuldige overdracht en zetten ook de vervangende pedagogisch professionals de zes interactievaardigheden in. Ze reageren op een sensitieve en responsieve manier op de verbale en non-verbale signalen van de kinderen; ze bieden ruimte aan de eigenheid van kinderen en geven hen de mogelijkheid om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen; ze bieden de structuur die ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag te kunnen; ze voeren gesprekken met de kinderen, stimuleren hun ontwikkeling en begeleiden de onderlinge interacties.

Skar
Voor kinderen.

Wanneer kinderen onverhoopt niet kunnen worden opgevangen in de eigen basisgroep, worden zij opgevangen in een tweede basisgroep. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd.

Net als alle vestigingen van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een vestiging.

Ivm het kindaantal wordt aan het eind van de dag, tijdens studiedagen en in de vakanties met alle groepen samengewerkt.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle vestigingen van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een vestiging. Na de dagelijkse schooltijd en gedurende vrije middagen van de basisschool mag er maximaal een halfuur worden gewerkt met tenminste de helft van de pedagogisch professionals. Is de bso dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van de pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld op onze vestiging.

Bij de volgende spelactiviteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

We organiseren uitstapjes, bijvoorbeeld naar de bibliotheek ter bevordering van leesplezier of een natuurexcursie om de ontdekkende en onderzoekende houding te stimuleren. Kinderen gaan er met de BSO-bus naartoe en er gaan voldoende pedagogisch professionals mee. Bij de uitvoering van deze activiteiten werken we conform het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

- Binnenkomst kinderen tussen 7.30 – 9.00 uur
- Cracker, tussendoortje om 10.00 uur
- Vrij spel / activiteit tot 12.00 uur
- Lunch
- Vrij spel / activiteit tot 15.00 uur
- Tussendoortje / fruitmoment
- Kinderen worden opgehaald tussen 17.00 – 18.30

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schoolvakanties en studiedagen van de basisschool zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional

Skar
Voor kinderen.

7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:
Bij openen en sluiten van de groep.
Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:
Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:
Duidelijke taakverdeling.
Herkenbare rituelen zoals dezelfde tijden eten
Voorbereide omgeving waarin kinderen zich prettig voelen.
Gedifferentieerd werken

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

- We organiseren leeftijdsgerichte en groepsoverstijgende activiteiten om goed in te spelen op de interesses en ontwikkelbehoefte van de kinderen, bijvoorbeeld...
- We organiseren uitstapjes, bijvoorbeeld naar de bibliotheek ter bevordering van leesplezier of een natuurexcursie om de ontdekkende en onderzoekende houding te stimuleren. Kinderen gaan er met de (voertuig) naartoe en er gaan ... pedagogisch professionals mee...;
- We organiseren aan het begin en het einde van de dag, (bewegings-)activiteiten in de hal die passen bij het activiteitenprogramma; vrij spel waarbij kinderen kennismaken met ander spelmateriaal; sociale interacties bevorderen.

Bij de uitvoering van deze activiteiten werken we conform het veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.
Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

Op onze vestiging vangen wij gedurende schoolvrije dagen en vakanties de kinderen op bij de locatie de Driesprong. Voor kinderen is de opvang op de andere en/of deze vestiging een aangename afwisseling en verrijking. In de vakantie en schoolvrije dagen is het vaak rustiger en door vestigingen samen te voegen zijn er vaak meer speel- en leeftijdgenootjes te vinden waar je als kind makkelijk aansluiting mee kunt krijgen. Ook biedt het meer mogelijkheden om een rijke uitdagende omgeving te blijven bieden en verschillende activiteiten te organiseren.

Skar
Voor kinderen.

Tegelijkertijd kunnen kinderen het ook spannend vinden om naar een andere vestiging te gaan. Daar besteden we tijd en aandacht aan door:

- een vaste pedagogisch professional mee te laten gaan naar de andere vestiging;
- het visueel maken voor kinderen hoe dingen werken op de andere vestiging (afspraken, foto's enz);
- kinderen te betrekken in de voorbereiding zoals samen bespreken welke activiteiten op het programma staan in de vakantie;
- te bespreken met de kinderen hoe de opvang op de andere vestiging eruitziet, of zij al kinderen kennen op de andere vestiging, vanuit eerdere vakanties, school of vanuit de buurt;
- kinderen rond te leiden op de nieuwe vestiging of laten een rondleiding geven door kinderen van de andere vestiging;
- te zorgen dat bij de verschillende activiteiten er bekende én onbekende kinderen in een groepje zitten;
- te zorgen dat de afspraken die gelden op de vestiging, op elkaar zijn afgestemd zodat kinderen weten wat ze kunnen verwachten en wat er van hen verwacht wordt;

De basisgroepen worden vormgegeven op basis van de (ontwikkel)behoeften van kinderen en de talenten en expertise van pedagogisch professionals. Op onze vestiging hebben we bij de inzet van de groepsindeling de volgende overwegingen gemaakt:

- Wij hebben ervoor gekozen om de jongste kinderen bewust zoveel mogelijk bij elkaar te plaatsen zodat we tijdens de gezamenlijke (start)momenten deze kinderen de zorg en aandacht kunnen geven die zij nodig hebben. Dat betekent het bieden van nabijheid, veiligheid en vaste rituelen die passen bij het jonge kind.

- Wij hebben ervoor gekozen om de oudste kinderen zoveel mogelijk bij elkaar te plaatsen. Waar wij gedurende het dagritme rekening kunnen blijven houden met hun behoefte aan autonomie en zelfstandigheid. Ook de ruimte en activiteiten zijn beter afgestemd op hun behoefte aan uitdaging.

- Bij de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen streven wij ernaar om zoveel mogelijk bekende gezichten te koppelen aan vaste basisgroepen. Dit zorgt voor stabiliteit en herkenbaarheid voor kinderen. We houden daarbij een ratio aan van +/-10 tot 12 kinderen per professional.

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers), stagiairs en vrijwilligers op onze vestiging. We hanteren het BBL- en stagebeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs.
Op onze vestiging zijn vaak een of meer BBL'ers en stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de BBL'ers en stagiairs toe. Elke BBL'er en stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Skar
Voor kinderen.

Vrijwilligers.
Op onze vestiging werken geen vrijwilligers

Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Op onze vestiging maken wij geen gebruik van anders gekwalificeerde beroepskrachten.

De andersgekwalificeerde beroepskracht:

- staat ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang en is gekoppeld aan onze organisatie
- heeft vóór aanvang van de werkzaamheden een pedagogische module afgerond die is opgenomen in de lijst van goedgekeurde modules van de overheid.
- ontvangt jaarlijks pedagogische coaching
- staat, ter ondersteuning, altijd met een andere pedagogisch professional op de vestiging.

Skar
Voor kinderen.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

Hieronder lees je hoe we kinderen laten wennen aan de nieuwe groep:
De wenperiode ziet er als volgt uit:
Als kinderen voor het eerst naar BSO De Vlieger gaan op welke leeftijd dan ook, is het belangrijk dot ze kennismaken met de nieuwe omgeving en zich welkom voelen op de groep. Daarom mogen kinderen voordat ze officieel starten een keer komen wennen op de groep. Zo leren ze de omgeving, de pedagogisch professionals en de andere kinderen langzaamaan kennen.
Op de BSO vindt er een wen moment plaats voor de ingang van het contract. Naar behoefte kan er een tweede en derde wen dag plaatsvinden na ingang van het contract. (Deze worden dan afgesproken op de afgenomen dag/dagen van het contract.) Op deze dagen worden de uren op de groep opgebouwd, in overleg met ouders.

Extern wennen mag als de ouder het contract heeft ondertekend. Mits het aantal kinderen van de stamgroep dit toelaat mag het kind kosteloos wennen voor aanvang van de eerste opvangdag. In overleg met de mentor gebeurt dit op de eigen stamgroep en bij voorkeur op de dagdelen dat het kind naar plaatsing aanwezig is. De richtlijn die we hierbij hanteren is 2 keer 1 periode van 1,5 a 2 uur, indien nodig gebeurt het vaker. We kijken of de wen periode voldoende is voor het kind of dat er behoefte is aan een extra wen dag. De pedagogisch professionals stemmen dit af met de ouders en of verzorgers. Deze afspraken warden tijdens de intake met de ouders gemaakt en ze warden schriftelijk vastgelegd op het groeiformulier en eventuele andere toestemmingsformulieren zowel op papier als digitaal in het ouderportaal.

Skar
Voor kinderen.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Skar
Voor kinderen.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze vestiging bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Zo werken we samen en zoeken we aansluiting bij de thuissituatie:

- We praten met ouders bij het halen en brengen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien.
- We schrijven nieuwsbrieven over pedagogische kwaliteit en veiligheid, personele bijzonderheden etc.
- We laten ouders gemaakte werkjes zien en geven deze mee naar huis.
- We vragen ouders voor welbevinden en plannen voortgangsgesprekken.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent

Skar
Voor kinderen.

gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)
Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze
We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk
Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen
Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze vestiging de kinderen in de BSO:

Wij maken gebruik van het pedagogisch kompas en het welbevinden formulier.

Daarnaast observeren wij regelmatig de kinderen en bespreken wij doorlopend, en in werkoverleggen, de kinderen en wat wij zien. Wij bieden ouders ieder jaar een welbevinden gesprek aan om het welbevinden van hun kind te bespreken. Wij streven ernaar om doorlopend contact te houden met ouders over hun en hun kinderen. In het pedagogisch kompas volgen wij trainingen van een pedagogisch coach die wij ook om hulp kunnen vragen wanneer dit nodig is.

Naar een volgende groep
Gaat het kind naar een andere BSO of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's

Skar
Voor kinderen.

van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven zorgstructuur. Waar nodig schakelen we experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, Intern begeleider kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, Centrum voor Jeugd en Gezin.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *het Pedagogisch Kompas,* het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?
In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?
Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?
Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Skar
Voor kinderen.

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met de volgende instrumenten:

Jaarlijks evalueren we onze pedagogische praktijk met de PIB (Pedagogische Praktijk in Beeld). Doorlopend gebruiken wij de vijfpuntsschalen van welbevinden en betrokkenheid om de dagelijkse pedagogische proces te volgen en onze pedagogische aanpak op af te stemmen.

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2026 legt onze vestiging de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

- ***Groepsmanagement***
- ***Thema planning***
  We bouwen verder aan ons gericht, rijk en uitdagend activiteitenaanbod voor kinderen in de verschillende leeftijdsgroepen. Daarbij houden we rekening met ruimte voor vrij en geleid spel, verdieping en uitdaging en het aan bod laten komen van de verschillende pijlers
- ***Groepsinrichting en een rijke uitdagende omgeving.***
  Rijke uitdagende speel-leeromgeving en materiaalkeuze: de inrichting van de ruimtes en het spelmateriaal sluiten aan bij het dagelijks werken op de groep. We houden de ruimtes 'levend' en bieden uitdagend en gevarieerd spelmateriaal aan.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
De Parkschool, Ibn-I Sina - basisschool IKC de Werf	Samen thema's vormgeven, gezamenlijke feesten organiseren, samen nieuwsbrieven uitbrengen, dezelfde visie op identiteit, pedagogiek, gezonde voeding, vreedzame school, zorg etc, samen een lerende gemeenschap zijn en collegiale consultatie.
De Parkschool, Ibn-I Sina - basisschool IKC de Werf	Samen thema's vormgeven, gezamenlijke feesten organiseren, samen nieuwsbrieven uitbrengen, dezelfde visie op identiteit, pedagogiek, gezonde voeding, vreedzame school, zorg etc, samen een lerende gemeenschap zijn en collegiale consultatie.

Samenwerken met andere organisaties

Onze vestiging werkt samen met:

- KluppluZ
- Centrum Jeugd en Gezin
- Logopedie
- Bibliotheek
- Samenwerkingsverband
- Cultuur
- Sport

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuterwerkgroep of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke

Skar
Voor kinderen.

invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Skar
Voor kinderen.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, eten en drinken, de overgang van school naar bso, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen.

Onze globale dagindeling ziet er zo uit:

BSO
14.45 uur – 15:00 uur
We bereiden de dag voor en de kinderen komen uit school.
15:00 – 15.30 uur
Alle kinderen starten op de basisgroep met vrij spel.
15.30-16.00
Er wordt fruit gegeten in de basisgroep en tijdens het fruit eten is er een korte check in. Vragen die centraal staan tijdens de check in: hoe is het met je? Hoe ben je uit school gekomen?
16:00 –17:00 uur
Buiten spelen en/of een activiteit
17:00 – 17.30 uur
Cracker eten op de basisgroep, dit gebeurt met mooi weer buiten. En afruimen van de tafels.
Vanaf 17.30 uur
Samen met de begeleiders zorgen de kinderen ervoor dat de groepen opgeruimd en uitnodigend achtergelaten worden. Kinderen worden opgehaald door hun ouders, of mogen, na overleg en duidelijke afspraken met zowel hun ouders als begeleiders, zelfstandig naar huis gaan
Ouders krijgen bij het ophalen een warme en persoonlijke overdracht over hun kind.
De kinderen die nog aanwezig zijn naar de groep van de begeleider die die dag tot 18.30 uur werkt.

Eten en drinken

Tijdens de bso zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding

Skar
Voor kinderen.

belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. We vinden het belangrijk dat kinderen meegenomen worden in het gehele proces van de productie van voeding. Daarom stimuleren we het ondernemen van activiteiten die gerelateerd zijn aan voeding, zoals zelf groente en fruit kweken, samen koken en daarvoor samen boodschappen doen. Samen koken is een mooie manier om kennis te maken met andere voedingsmiddelen, andere culturen en gevarieerde maaltijden. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze locatie.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.
Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

Tijdens vakanties en schoolvrije dagen kan ervoor worden gekozen om kinderen locatieoverstijgend op te vangen. Dit betekent dat kinderen van verschillende opvanglocaties gezamenlijk worden opgevangen op een vooraf aangewezen locatie, voor BSO de Vlieger houdt dat in dat er vaak *tijdens deze momenten wordt samengevoegd met BSO Driesprong. Door de samenvoeging van groepen kunnen wij ook tijdens perioden met een lagere bezetting een gevarieerd activiteitenaanbod, voldoende speelmogelijkheden en de vertrouwde kwaliteit van opvang blijven bieden.
Locatieoverstijgende opvang heeft verschillende voordelen voor kinderen. Zij krijgen de mogelijkheid om nieuwe kinderen te ontmoeten, sociale vaardigheden verder te ontwikkelen en ervaringen op te doen in een andere omgeving. Daarnaast biedt de grotere groepssamenstelling meer mogelijkheden voor het organiseren van uitdagende activiteiten, gezamenlijke projecten en leeftijdsgerichte activiteiten. Kinderen leren omgaan met nieuwe situaties en bouwen hiermee aan hun zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Tegelijkertijd zorgen de pedagogisch medewerkers voor voldoende structuur, veiligheid en begeleiding, zodat kinderen zich snel op hun gemak voelen.
Ook tijdens locatieoverstijgende opvang wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van ons pedagogisch beleid. De emotionele veiligheid van kinderen staat centraal. Pedagogisch medewerkers besteden actief aandacht aan het verwelkomen van kinderen, het creëren van een vertrouwde sfeer en het stimuleren van positieve interacties tussen kinderen.
Om te voldoen aan de wettelijke eisen en de continuïteit van de opvang te waarborgen, wordt ieder kind tijdens de locatieoverstijgende opvang toegewezen aan een vaste basisgroep. Deze basisgroep

Skar
Voor kinderen.

wordt vooraf vastgesteld en gecommuniceerd naar ouders. Binnen deze basisgroep vindt het merendeel van de dag plaats, zoals de gezamenlijke eet- en drinkmomenten en andere vaste groepsmomenten. De kinderen kennen hierdoor een herkenbare groepsindeling en weten bij welke pedagogisch medewerkers zij terecht kunnen. Wanneer activiteiten groepsdoorbrekend worden aangeboden, blijft voor ieder kind duidelijk aan welke basisgroep het is gekoppeld

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

07.30-9.00 uur Ontvangst van de kinderen
10.00 uur kringmoment met fruit en drinken
10.30 uur Activiteit/vrijspel
12.30 uur Lunch
13.00 uur Activiteit/vrijspel
15.30 uur tafelmoment met eten en drinken
16.00 uur Activiteit/vrijspel
17.00-18.30 uur naar huis

Skar
Voor kinderen.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden, orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag

Skar
Voor kinderen.

van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlading zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Skar
Voor kinderen.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid ‘Ontwikkeling stimuleren’ zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepssfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën

Skar
Voor kinderen.

en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Skar
Voor kinderen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang.

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Op onze vestiging verlaten de kinderen soms de stamgroep.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:
De kinderen starten de dag of het dagdeel altijd in de basisgroep, daarna mogen ze ook naar de andere ruimte om te gaan spelen, zoals hal, buitenruimte schoolplein

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:
Er is altijd een begeleider aanwezig in de basisruimte, bij buiten spelen zijn er begeleiders die rondlopen en toezicht houden op het plein.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons wel de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de BSO. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen die regels vinden op de website.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Wanneer er 30 kinderen of meer deelnemen aan een activiteit binnen BSO groepen , dan volgen wij een werkinstructie op die beschreven staat in ons veiligheid- en gezondheidsbeleid.

Als we uitstapjes maken dan is dat op de volgende manier geregeld: de kinderen en pedagogisch professionals die meegaan bij de uitstapjes dragen allemaal een hesje met het SKAR logo. De pedagogisch professionals hanteren een lijst waarop alle afspraken genoteerd staan waar zij aan moeten denken bij een uitstapje. Deze lijst werken ze stap voor stap af. Ook nemen zij altijd een tas met EHBO spullen en een telefoon mee zodat ze ten alle tijde bereikbaar zijn. Het vervoer doen we via het OV of met de bso-bus. Een activiteit op loopafstand wordt lopend naar toe gegaan.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Skar
Voor kinderen.

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per vestiging vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachingsuren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari 2025.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	Bij onze vestiging zijn deze uren als volgt verdeeld: • Het schrijven van het pedagogisch werkplan per vestiging (4 uur) • Het bespreken van het pedagogisch werkplan en het pedagogisch beleid met het team (evalueren en nieuwe doelen stellen) en de oudercommissie (minimaal 2 keer 2 uur) • Het bijwonen van Masterclasses over het Pedagogisch beleid (2-4 bijeenkomsten van 2 uur) • Het voeren van Teamoverleg; gemiddeld 6 overleggen waarin onderwerpen gerelateerde aan het pedagogisch beleid besproken worden. (6 keer 1,5 uur = 9 uur) • Het voeren van overleg met de oudercommissie (gemiddeld 4x 1 uur= 4) • Deelnemen aan de Klankbordgroep Pedagogiek en kwaliteit of zitting nemen in een subgroep voor de uitwerking van een pedagogisch onderdeel (2 uur) • De vertaling van de vestigingdoelen naar scholingsbehoefte/scholingsplan (3 uur) • Overleg met samenwerkingspartners over de doorgaande lijn (IKC-ontwikkeling, pedagogisch klimaat, warme overdracht (minimaal 8 uur) • Overleg met vestigingverantwoordelijken eens per kwartaal a (3 uur
Vormgeving coaching van medewerkers	• Overleg met de pedagogisch coach over de pedagogische- en coaching doelen 2025 (2 uur) • Het ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen voor het team; presentaties, implementeren van aangekochte of centraal ontwikkelde materialen, ondersteunen van ontwerp van binnen- en buiteninrichting en de vertaling naar investeringen denk aan de uitrol (minimaal 8 uur).

Skar
Voor kinderen.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De sociale en emotionele ontwikkeling**. Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.

2. **De motorische ontwikkeling**. De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.

3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid**. Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen.
   Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.

4. **Rekenprikkels**. Van ‘daar pas ik wel tussen’ naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van 4 x 12 = 48. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.

5. **Muzikale en beeldende expressie**. Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

Skar
Voor kinderen.

6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld**. Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.

7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling**. Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische en digitale middelen en toepassingen, etc.

8. **Zelfsturing en ondernemingszin**. Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Skar
Voor kinderen.

Bijlage 2.

Activiteiten domeinen

Binnen Wij Zijn JONG werken we met verschillende domeinen om ervoor te zorgen dat er een gevarieerd en afwisselen activiteitenaanbod is. Een kind ontwikkelt zich op diverse gebieden. Door het gebruik van verschillende domeinen kunnen wij activiteiten aanbieden die alle ontwikkelgebieden van kinderen aanraken. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van kinderen optimaal stimuleren. Dit doen we samen, in een rijke en uitdagende omgeving, met ruimte voor eigen initiatief en altijd in dialoog. Daarnaast verhogen activiteiten de betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. Om een gevarieerd keuze-aanbod te organiseren voor kinderen, maken we gebruik van zes domeinen.

Beleef
Buitenspelen is voor kinderen een kans om de omgeving te verkennen en avonturen te beleven. Het kind kan zijn fysieke grenzen testen, zich uiten, zijn zelfvertrouwen opbouwen en in de natuur spelen. Als kinderen buiten zijn, hebben ze meer ruimte en vrijheid voor grotere bewegingen zoals rennen, springen en gooien. Dergelijke lichamelijke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, conditie en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

Beweeg
Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. Plezier beleven aan bewegen is het allerbelangrijkste voor het jonge kind. We proberen dit zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden in ons dagelijkse programma. Regelmatig bewegen is namelijk belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van kinderen.

Ontmoet
Wie ben jij? Wat kan ik van jou leren? Wij stimuleren kinderen om anderen te ontmoeten. Zich met hen te verbinden, krachten te bundelen; binnen en buiten hun groep. Want door andere mensen te ontmoeten en samen te vieren, ontdek je beter wie je zelf bent en wat jouw plekje op de wereld is. Zo kun je in de toekomst met zelfvertrouwen de keuzes maken die horen bij het leven.

Click
De ontwikkeling op het digitale vlak gaat enorm snel en overal kom je in aanraking met media. Door samen digitale spellen te spelen, ontwikkelen kinderen hun sociale en communicatievaardigheden. Ze leren samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

Skar
Voor kinderen.

Experimenteer
Spelenderwijs ontdekken kinderen hun technische vaardigheden. We stimuleren en moedigen de onderzoekende en ontwerpende houding van kinderen aan. Kinderen gaan zo creatief denken en innoveren, vernieuwende oplossingen verzinnen, kansen zien en originele ideeën bedenken.

Maak
Kunst, theater en muziek zijn creatieve uitdrukkingen van ervaringen, emoties en andere kwaliteiten. Via dit domein laten we kinderen kennismaken met deze verschillende disciplines. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit en expressie bij kinderen.

Skar
Voor kinderen.

Bijlage 3.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht professionals in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier Mentorschap (of digitaal via Konnect)
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan

Skar
Voor kinderen.

Bijlage 4.

Begrippenlijst

Bso
Buitenschoolse opvang. Zowel de voorschoolse opvang als de naschoolse opvang.

LRK-nummer
Unieke registratienummer voor iedere kinderopvanglocatie. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)
De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep.

Skar
Voor kinderen.

Bijlage 5.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016*). Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang,* Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJi), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december*, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016*) Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016*). Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012*). De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Skar
Voor kinderen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend.* Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering.* Bon Stafleu van Loghum, Houten.

Skar
Voor kinderen.

